

NEM LÁTOTT KIÁLLÍTÁS

KOSZTA ROZÁLIA FESTMÉNYEI KÖZT

Egy éve annak, hogy vendégük voltam Gyulán. Körém ültek, álltak, Rozó és a képei.

— Mikor állítod már ki őket? — kérdeztem tőle.

— Még nem készültem el, még néhányat meg akarok festeni — válaszolt mosolyogva Rozó.

Es most, egy év után megnyílt a kiállítás. (Nem az első: Budapesten éveekkel ezelőtt kiállította lengyelországi útirajzait, Gyulán akvarelljeit.)

Megfestette-e már azt a néhány hiányzó képet? Nem hiszem. Egy művésznek mindig van még el nem mondott szava a világról. Mindig van még meg nem festett képe. Lehet meghalni, megöregedni, belefáradni, feladni a harcot, s lehetnek egészen nagyok, kivételesek — akikről a világ azt hiszi, hogy már kész az életművük —, ők tudják legjobban, hogy a közölnivalók mély kútja kimerithetetlen.

Rozó kiállítása megnyílt, és én nem lát-hatom. Kórházi ágyon fekszem hónapok óta, száz és száz kilométerre a szép Gyula városától. Nem mehetek oda.

Es most meglátogattak ők, a tavalyi ismerősök. Ágyam köré ülnek, állnak...

A kisfiúval két ló is van. Nem akármi-lyenek. Legalábbis a fehér, amelyik oly

KOSZTA ROZÁLIA: BORI

KOSZTA ROZÁLIA: PORTRÉ

szelíden lehajtja a fejét, biztos, hogy táltos ló. Nagy kék este van, legtöbb gyermek alszik már vagy mesét hallgat, vagy álmodzik. Ilyenkor áll elő az ilyen paripa, szelíden lehajtja fejét és gazdája parancsára vár. A felnőttek nem ismernek már táltos lovat, csak a gyermekek — és a művészek közül kevesen, akiket nem terhelnek földi javak, akik magukban hordanak mindent, s ezt a mindent rá merik bízni a felhők kötelében suhanó álom-ló törekeny hátára.

A hegedűs kislány is eljött. Ő szent, a zene megszálltotta. Törekeny, szomorú és átszellemült, inkább zene, mint eleven test. A kis parasztlányka, évezredek bánatával a szemében, sérelmeivel az idegeiben, kiirtott pompás vadonok sirásával a hegedűjében.

Kopott katonaköpeny, kopott bajusz... A bácsi ifjúságának nagy kalandja az első világháború volt, vívás a halállal, találkozás idegen mezőkkel, az első szétrzés, a felismerések izgalmán, s otthon, a falujában — évekig mesélnivaló. Volt azóta még egy háború, a réginél rettenetesebb, róla